

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

СТАНОВИЩЕ

за заседанието на Националния съвет по биологично разнообразие, 06.07.2021 г.
относно проект на „План за действие за опазване на европейския лалугер (*Spermophilus citellus*) в България 2021-2030 г.“

След запознаване с проекта на Плана за действие за опазване на Европейския лалугер (*Spermophilus citellus*), отдел „Натура 2000 и ЗТ“ изразява следното становище:

Планът предлага редица мерки за опазване на вида, които следва да бъдат прецизирани или да отпаднат, както следва:

В раздел 5.2.4.15. „Недостатъчен и занижен контрол от страна на МОСВ и сходни структури“ считаме, че не е подходящо и е некоректно в план за действие да се посочва отговор на парламентарен въпрос на министъра на околната среда и водите, както и наказателни процедури към България, предвид факта, че планът е стратегически документ с 10 годишен период на действие, а актуалността на парламентарните питання и процедурите е в доста по-къс времеви период. В тази връзка предлагаме да отпаднат тези примери, като се запази заплахата по същество, а именно работа в посока повишаване капацитета и ефективността на регионалните структури.

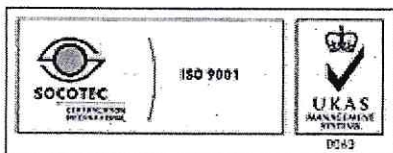
В раздел 5.2.4.18. „Липса на целево финансиране на научните институции в сферата на биологичното разнообразие“ следва да се отбележи, че Хоризонт 2020 и Фонд Научни изследвания към Министерството на образованието и науката финансират такива дейности, в този смисъл, следва да се добавят тези възможности за финансиране. В същото време планът за действие не предполага решаването на общи въпроси, свързани с финансирането на научните институции в областта на биологичното разнообразие. Институтите на БАН и в частност ИБЕИ са финансирани от държавния бюджет, предвид което не може да се твърди, че няма целево финансиране за работа във сферата на биологичното разнообразие. В този смисъл не приемаме направената формулировка в тази точка.

В раздел 5.2.4.19. „Занижен контрол върху дейностите, застрашаващи биологичното разнообразие“ е отбелязано, че „Общият контрол върху дейностите, оказващи влияние на биологичното разнообразие, се осъществява от 15 РИОСВ и дирекциите на трите НП, които като цяло не са обезпечени в кадрово отношение и им липсват средства за транспорт, оборудване и т.н.“

Значимост: висока. Обхват: повсеместно.

Текстът не е напълно коректен, моля да се преработи в посока повишаване на кадрова обезпеченост и материалните средства на регионалните структури на МОСВ.

В раздел 7.1.3. „Промяната на НТП на земеделските земи, които са местообитания на лалугер и са извън защитени зони по Натура 2000, да се съгласува с компетентните

София, 1000, бул. „Кн. Мария Луиза“ 22

Тел: +359(2) 940 6158; факс: +359(2) 9406127

органи на МОСВ и да минава по процедурите за ОВОС, ЕС“ (бел. допусната техническа грешка – ЕО би следвало да е)

Моля тази мярка да отпадне, поради факта че и към настоящия момент тя се изпълнява, предвид разпоредбите на ЗООС и ЗБР.

В приложение IX „“Типови забрани в ЗЗ на Натура 2000, където европейския лалугер е предмет на опазване“ следва да се прецизират забраните, тъй като така представени звучат твърде пожелателно и не са съобразени с действащото законодателство, заповедите за обявяване на защитените зони и плановете за управление на защитените територии и зони от Натура 2000, както и с процедурите по ОВОС, ЕО и ОС.

В допълнение са извършени и промени в някои от цитираните зони по Натура – например BG0000443 Омурловска. Предвид горното част от забраните следва да се прецизират.

Например допълнително са включени общо 11 колонии на европейски лалугер (*Spermophilus citellus*) в границите на защитени зони, като са използвани наличните в МОСВ данни за вида от проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I", както следва:

1. BG0000425 Река Съзлийка - една колония в землището на с. Знаменосец, община Раднево;
2. BG0000426 Река Луда Яна - една колония в землището на с. Мало Конаре, община Пазарджик;
3. BG0000434 Банска река - 3 колонии в землището на с. Добрич, община Димитровград;
4. BG0000501 Голяма Камчия - една колония в землището на гр. Велики Преслав, община Велики Преслав;
5. BG0000509 Цибрица - една колония в землището на с. Черни връх, община Вълчедръм;
6. BG0000613 Река Искър - една колония в землището на гр. Койнаре, община Червен бряг;
7. BG0000443 Река Омуровска - една колония в землището на с. Партизанин, община Братя Даскалови;
8. BG0000427 Река Овчарица - две колонии - в землищата на с. Трояново, община Раднево и с. Прохорово, община Нова Загора;

Във връзка с горно предлагаме на съвета да предложи на министъра на околната среда и водите да утвърди „Планът за действие за опазване на Европейския лалугер (*Spermophilus citellus*), след съобразяване с направените бележки и решения от Съвета.

3. Становище на дирекция НСЗП относно Проект на *Национален план за действие за борба срещу незаконното използване на отрови в дивата природа (2021-2030 г.)*

~~Дирекция НСЗП подкрепя утвърждаването на Национален план за действие за борба срещу незаконното използване на отрови в дивата природа (2021-2030 г.) при отразяване на следните бележки от Вносителя:~~

1. По т. 6.2 от проекта не приемаме създаване на Национална работна група за борба с отровите/ НРГБО. В точката е посочено, че координацията по изпълнението на плана и работния план към нея се поема от МОСВ, като се провеждат регулярни и извънредни заседания. Използването на отрови и отровни примамки в околната среда е само един аспект на браконьерство и незаконни практики и е излишно създаване на нарочна национална работна група. Съответно усилията на държавните институции трябва да бъдат насочени към ефективна реакция на отделните случаи, събиране на годни доказателства в досъдебна фаза, а не провеждане на консултативни заседания и дискусия на случаи и ситуацията в страната. Обръщаме внимание и, че в отделни години може да няма случаи на отровителство. Съответно считаме, че НРГБО би представлявала излишна административна тежест, която няма да е ефективна и не притежава добавена стойност за целите на административно и/или наказателното производство.
2. Точка 8.2. Доклад от проведената работна среща за разработване на националния план за борба с отровите в България (26-27.11.2019, София) да се представи в приложение към плана като кратко резюме или да се заличи тази точка. В момента е наличен единствено хиперлинк, който е неактивен (изтрит от създателя).
3. По отношение на т. 5 Оперативни цели и рамка на дейностите:
 - За всяка една дейност да се даде примерен бюджет с конкретни суми, а не „от-до“. Някои от сумите да се преосмислят и намалят (напр. разработване на допълнителна специфична методика/ръководство и инструментариум за събиране на доказателства на терен за изследване в случаи на отравяне е с посочена цена 10 000 до 100 000 лв.).
 - Да се заличи Дейност 8 към Цел 1: Създаване на специализирана телефонна линия за сигнали относно престъпления срещу дивата природа, като за изпълнители на същата са предвидени МОСВ, МВР и НПО. В системата на МОСВ съществуват „зелени телефони“ на регионален принцип, а в системата на МВР тел. 112, като не е необходимо създаване на специализирана телефонна линия.
 - Да се заличи дейност 4 към Цел 2 Създаване на национална база данни на случаите на тровене и карта на чувствителността, като за изпълнители на същата са предвиден НПО и МОСВ. МОСВ, вкл. и РИОСВ съхранява информация за отделните случаи на отровителство, както и оказва експертна помощ на разследващите органи. Създаване и съхраняване на карти и други геореферирани

данни може да се извършва и от НПО в рамките на проекти на същите и от бюджети на проектите.

- От дейност 2 към Цел 3 Изграждане на капацитет за извършване на криминалистични експертизи във връзка с престъпления срещу диви животни, да се премахне МОСВ като изпълнител, тъй като не е във функционалната компетентност на министерството да извършва „криминалистични експертизи“.
 - Предлагаме да се премахне Дейност 1 към Цел 4: Информационни кампании и изграждане на чувствително отношение на широката общественост във връзка с използването на отрови и произтичащите от това рискове за биоразнообразието и човешкото здраве, 10 000-100 000 лв., изпълнители МЗХГ; МОСВ; НПО; ЛС; ИАГ; медии. Тази точка трябва да се дискутира допълнително в рамките на НСБР, като с нея има риск да се популяризират възможностите за използване на отрови.
 - Дейност 2 към Цел 4 : Информационни кампании насочени към местното население за начина на реакция в случаи на тровене, 10 000 до 100 000 лв., изпълнители НПО, РИОСВ, ИАГ. Реакциите в случаи на тровене се очакват от държавните институции с помощта на НПО. Същата може да има противоположен ефект, предвид което считаме че следва да отпадне.
 - По отношение на Дейност 1: Инкриминиране на залагането на отровни примамки в наказателния кодекс, Дейност 2: Ясно дефиниране на понятието „отровно вещество“ в действащата нормативна база и Дейност 3: Подобряване на чл. 237 от наказателния кодекс, във връзка с дефинициите за убийство от гледна точка използването на отрови в Цел 5-предлагаме да се премахне бюджетът на същите. Изпълнителите са държавни институции и за подготовка на законови изменения не е необходимо да се залага бюджет.
 - По отношение Дейност 4 Въвеждане на процедура за координирани действия на компетентните институции при случаи на тровене-да се премахне бюджетът на същата, тъй като процедурата се въвежда успоредно с настоящия План за действие, съответно не е необходим срок за изпълнение и целеви бюджет за това.
 - По отношение на Дейност 7: Въвеждане на процедура за провеждане на токсикологичен анализ и мониторинг на извадка от намерените трупове на диви и домашни животни, които са чест обект за тровене (едри хищници), към момента е заложен бюджет над 100.000 лв. Касае се за ветеринарно медицински и токсикологичен протокол, предвид което е необходимо да се ревизират предложените разходи в бюджета, тъй като предложената сума за дейността е необосновано висока.
4. Приложение 8.3 представлява Протокол за действие при установяване на незаконно използване на отрови, към който има 6 бр. приложения:
- Списък на лаборатории в България– НДНИВМИ, частни и техните възможности за анализ на проби.

Възможностите за анализ на лабораториите не трябва да бъдат описани от първо лице („изявяват анализ да работим заедно“, „контактували сме с тях“, „изпратили сме искане за анализ и сме получили отговор“). Също така текстът е твърде общо написан, да се посочи и какви групи съединения, които се ползват в отровите и отровните примамки, съответните лаборатории могат да изпитват.

Заглавието на точката да се промени на Списък на лаборатории в България и чужбина, като съответно се посочат водещите в Европа акредитирани токсикологични лаборатории, които имат опит в анализ на отрови и отровни примамки поставяни в природата. Препоръчваме да са от 3 до 5 бр. с посочени пълни контакти.

- Списък с вещи лица следва да отпадне. Вещите лица по дадено дело се определят от съда, по време на съдебното производство.
- Методика на правилно снемане, съхранение, транспортиране и типове на вземаните проби.

Заглавието се различава от заглавието в приложението „Протокол за теренно вземане на проби от мъртви животни, за които съществува съмнение за смърт, в следствие на отравяне Проект „Светло бъдеще за черния лешояд в България“ LIFE14 NAT/BG/000649“. Заглавието да се прецизира и да се уеднакви на двете места. Да се премахне името на проекта. Протоколът не трябва да бъде писан от първо лице („трябва да запомним“, „силно ви препоръчваме“ и т.н.), съответно текстът да се преформулира.

- Чек лист на важни неща при процеса на разследване на случаи на отравяне. Заглавието се различава от заглавието в приложението „Контролен списък на важни аспекти в процеса на разследване при случаи на отравяне на диви животни“, съответно да остане последното.
- Списък с всичките отговорни институции в съответните държави в региона по конкретния случай.

Точката е нерелевантна и вероятно е взета от международен проект, съответно не е разработена като т. 8.3е от приложението. Препоръчваме да отпадне, защото е излишно да се изброяват институциите на областен принцип.

Заглавието на всяко едно от тях да се промени на Приложение 8.3 а, 8.3 б, 8.3 с, 8.3 д, 8.3 е, 8.3 ф, тъй като същите са части от т. 8.3

Във връзка с гореописаното предлагаме НСБР да одобри внесения Проект на Национален план за действие за борба срещу незаконното използване на отрови в дивата природа (2021-2030 г.), който да бъде предложен за утвърждаване на министъра на околната среда и водите след отразяване на направените от Съвета бележки.

Обръщаме внимание и, че настоящият проект на Национален план за действие за борба срещу незаконното използване на отрови в дивата природа (2021-2030 г.) трябва да

се изпрати и до Агенция „Митници“ по отношение на заложените дейности от компетенциите на агенцията.

Също така настоящият проект не е преминал процедура по реда на Закона за опазване на околната среда и Закона за биологичното разнообразие.

Предлагаме да се обсъди начина по който Протоколът за действие при установяване на незаконно използване на отрови, включително неговите приложения да бъде разпространен за изпълнение до съответните регионални структури на БАБХ и МВР.